

5. helluntain jälkeinen viikko, torstai

Päivän epistola

(Room. 15: 17 – 29)

”Veljet, Kristuksen Jeesuksen kunniaksi kerron siitä, mitä olen saanut aikaan palvellessani Jumalaa. En näet rohkene puhua mistään muusta kuin siitä, mitä Kristus on minun kauttani tehnyt saattaakseen maailman kansat kuuliaisiksi, puheiden ja tekojen, tunnustöiden ja ihmeiden avulla, Jumalan Hengen voimalla. Näin olen vienyt päätökseen Kristuksen evankeliumin julistamisen kiertäen kaikkialla Jerusalemissa aina Illyriaan saakka. Olen kuitenkin pitänyt kunnia-asianani olla julistamatta evankeliumia niillä seuduilla, joilla Kristuksen nimi jo tunnetaan, jotta en rakentaisi toisen laskemalle perustukselle. Toimin niin kuin on kirjoitettu: - Ne, joille ei ole kerrottu hänestä, tulevat näkemään, ne, jotka eivät ole kuulleet, tulevat ymmärtämään. Tämän vuoksi matkani teidän luoksenne on estynyt kerran toisensa jälkeen. Mutta nyt minulla ei enää ole tehtävää näillä seuduilla, ja olen jo vuosikausia odottanut tilaisuutta käymään teidän luonanne sitten kun menen Espanjaan. Toivon, että voisin tällä matkallani tavata teidät ja että te auttaisitte minut matkaan sieltä eteenpäin, kun olen ensin saanut jonkin aikaa nauttia seurastanne. Nyt olen kuitenkin lähdessä Jerusalemiin viemään avustusta pyhille. Makedonian ja Akhaian seurakunnat ovat näet päättäneet antaa yhteisen lahjan Jerusalemin seurakunnan köyhille. Näin ne siis ovat päättäneet, ja ne ovatkin tämän heille velkaa. Jos kerran pakanuudesta kääntyneet ovat päässeet osallisiksi Jerusalemin pyhien hengellisistä aarteista, heillä on puolestaan velvollisuus auttaa näitä aineellisesti. Sitten kun olen hoitanut tämän tehtävän ja asianmukaisesti luovuttanut keräyksen tuoton, lähdän Espanjaan ja käyn matkalla teidän luonanne. Tiedän, että tullessani luoksenne tuon mukani Kristuksen täyden siunauksen.”

Paavalin ylpeys ja kerskailu perustuu Kristukseen: ”Kristuksen Jeesuksen kunniaksi kerron”. Mutta Paavali on vain välikappale: ”mitä Kristus on minun kauttani tehnyt”. Paavali näkee, että tunnusteot ja ihmeet ovat palvelleet pakanoiden evankelioimisessa. Paavali on tähän asti toiminut Jerusalemissa Illyriaan saakka. Jerusalemi on kaiken julistuksen lähtöpiste. Sieltä Paavali kulki Illyriaan asti. Illyria oli Rooman provinssi Länsi-Balkanin rannikolla ulottuen aina nykyiseen Albaniaan ja Montenegroon saakka.

Paavali pyrki toimimaan sellaisilla alueilla, joilla kristinusko oli vielä tuntematon. Hän ei mennyt sellaisille alueille, jossa joku muu apostoli jo oli toiminut: ”jotta en rakentaisi toisen laskemalle perustukselle”. Paavalin lainaus: ”Ne, joille ei ole kerrottu hänestä, tulevat näkemään, ne, jotka eivät

ole kuulleet, tulevat ymmärtämään”, on Vanhasta testamentista profeetta Jesajalta (52: 15), Paavali käyttää tässä jo valmista Septuagintan kreikkalaista versiota.

”Mutta nyt minulla ei enää ole tehtävää näillä seuduilla” tulee ymmärtää oikein. Paavali on hyvin tietoinen, etteivät kaikki alueen asukkaat ole kristittyjä. Mutta hän näkeekin oman työnsä perustan luomisena, johon muut voivat jatkaa rakentamista.

Paavalilla on suunnitelma jatkaa työtään Espanjassa. Meillä ei ole mitään muuta tietoa asiasta. Ainoastaan Kleemensin kirjeessä korittolaisille voi olla pieni häivähdys asiasta: ”Ja kun hän (Paavali) sitten, koko maailmalle vanhurskautta opetettuaan oli tullut lännen rajoille ja oli antanut todistuksen hallitsijoiden edessä, hän erkani tästä maailmasta.” Emme tiedä tämän tekstin historiallisesta luotettavuudesta emmekä tiedä, mitä ”lännen raja(t)” tarkoittaa. Espanja on luonnollinen suunta jatkaa evankeliumin julistamista, sillä tuohon aikaan siellä ei vielä ollut julistettu ilosanojaa Jeesuksesta Kristuksesta.

Paavalin tarkoitus oli, että matka Espanjaan tapahtuisi Rooman kautta, jossa Paavali viettäisi jonkin aikaa. Teksti ei mainitse, että hän julistaisi evankeliumia Roomassa. Taustalla voi olla myös se, että tämä laaja Roomalaiskirje itsessään on evankeliumin julistamista. Hän myös pyytää etukäteen Rooman kristittyjen apua, pyyntö voi tarkoittaa niin materiaalista kuin hengellistä apua.

”Antaa yhteisen lahjan Jerusalemin seurakunnan köyhille”. Kreikkalaisessa tekstissä käytetään muotoa pyhille, niin myös vanhemmassa suomennoksessa. Asiallisesti kyse on köyhistä. Vanhan kirkon aikana seurakunnan yhteydessä (aktiivisesti) elävästä kristitystä käytettiin sana pyhä. Yhä edelleen liturgiassa kohotetaan lahjat ja palveluksen toimittaja lausuu: ”Pyhät pyhille”. Pyhät ehtoollislahjat jaetaan seurakunnan jäsenille. Osallistuessaan ehtoolliseen he ovat pyhiä. Paitsi Jerusalemin seurakunnan köyhien tarvetta avustukseen, Paavalin suorittamien keräysten tarkoituksena oli luoda hyvä yhteys Jerusalemin äitiseurakunnan juutalaiskristittyjen ja uusien pakanaseurakuntien välille. Keräys myös osoittaa sen, että uusilla seurakunnilla oli kiitollisuudenvelka Jerusalemin seurakunnalle. Sen kautta usko levisi maailmaan. Maininta keräyksestä tässä kirjeessä voi olla myös vihje Rooman kristityille toimia samalla tavalla.

Tekstistä käy ilmi, että Paavalilla on halu matkustaa Roomaan. Hänen on kuitenkin ensin vietävä avustus Jerusalemiin, se on hänen velvollisuutensa. Mutta sen jälkeen olisi aika matkustaa Roomaan.

Päivän evankeliumi

(Matt. 12: 46 – 13: 3 a)

”Siihen aikaan Jeesuksen vielä puhuessa väkijoukolle hänen äitinsä ja veljensä olivat tulleet paikalle. He seisoivat ulkona ja tahtoivat puhua hänen kanssaann. Joku tuli sanomaan Jeesukselle: ”Äitisi ja veljesi ovat tuolla ulkona ja haluavat puhua kanssasi.” Mutta Jeesus vastasi sanantuojaalle: ”Kuka on äitini? Ketkä ovat veljiäni?” Hän osoitti kädellään opetuslapsiaan ja sanoi: ”Katso, tässä ovat minun äitini ja veljeni. Jokainen, joka tekee minun taivaallisen Isäni tahdon, on minun veljeni ja sisareni ja äitini.” Samana päivänä Jeesus lähti ulos, meni järven rantaan ja asettui istumaan. Hänen ympärilleen kokoontui silloin niin suuri joukko ihmisiä, että hänen oli siirryttävä veneeseen. Hän istui veneessä ja väkijoukko seiso rannalla, ja hän puhui heille pitkään vertauksin.”

Sama kertomus löytyy niin Markukselta (3: 31 – 35) kuin Luukkaalta (8: 19 – 21). Jeesuksen veljet ovat todennäköisesti Hänen kasvatti-isänsä Joosefin ensimmäisestä avioliitosta. Kirkon opettajat ovat selittäneet äidin tulemista paikalle ja halua puhua poikansa kanssa sillä, että Maria halusi osoittaa olevansa Jeesuksen äiti, jolle poika on kuuliainen. Maria oli Jeesuksen veljien kanssa ja halusi puhua poikansa kanssa. Näin ollen Maria ei vielä ymmärtänyt, kuka hänen poikansa on. Jeesus ei kiellä äitiään. Sen sijaan Hän laittaa asiat järjestykseen. Hänen läheisiään eivät ole ne, jotka ovat ”geneettisesti” Hänelle läheisiä, vaan ne, jotka tekevät taivaallisen Isän tahdon. ”Samana päivänä Jeesus lähti ulos” osoittaa, että Hän kuunteli myös äitiään ja tuli ulos.

Sanoja ”veli” ja ”sisar” käytettiin juutalaisessa yhteisössä hyvin vapaasti eikä niiden käyttö ollut sillä tavalla ehdottomia, kuin suomalaisessa kulttuurissa. Abram käytti 1700 -luvun suomennoksessa Lootista sanaa veli, kuten kreikkalainen teksti kertoo, nykyinen suomennos on suomalaisen kulttuurin mukaan veljenpoika (1. Moos. 14: 14). Boas kutsui serkkuaan Elimelekia veljekseen (Ruut. 4: 3) ja samoin Joab kutsui serkkuaan Amasaa veljekseen (2. Sam. 20: 9).

”Hän osoitti kädellään opetuslapsiaan” osoittaen, että he ovat hänen perhettään. Jeesuksen täytyi käyttää kättään osoittaessaan. Tämä liike voidaan melkein tulkita siunaukseksi tai vihkimykseksi. ”Katso, tässä ovat minun äitini ja veljeni” kertoo ”sukulaissuhteista” uudessa uskonnollisessa yhteisössä, jota Jeesus nyt keräsi. Tuona aikana kyse oli mullistavasta asiasta, sillä perinteisiä perhesiteitä arvostettiin paljon. ”Jokainen, joka tekee minun taivaallisen Isäni tahdon” pyrki osoittamaan, että todellinen opetuslapsi on se, joka toimii oikealla uskonsa mukaisella tavalla.

Kirkko on uskovaisten perhe. Jumala on Isä ja seurakuntalaiset ovat sisaruksia ja veljiä. Tähän uuteen hengelliseen yhteisöön Jeesus kutsui ihmisiä.

Jeesus opetti ulkona Gennesaretin järven rannalla. Ihmisjoukon ollessa suuri Jeesus siirtyi veneeseen opettaaksen sieltä käsin. Näin hän näki kaikkien ihmisten kasvot. Voimme sanoa, että vertauskuvallisesti Hän kalastajan tavoin heitti verkot saadakseen kalansaaliin. Saalis on, että ihmiset uskovat ja toimivat oikein. Vuorisaarnassaan Jeesus opetti tavallisia ihmisiä suoraan ilman vertauksia. Sen opetuksen aiheet olivat helpomppia. Nyt Jeesus käytti vertauksia. Yksinkertaisen ja tutun asian avulla pystyttiin opettamaan vaikeampia asioita. Myös kuulijakunta oli erilaista, sillä heidän joukossaan oli niitä, jotka eivät välttämättä halunneet seurata Häntä, vaan tarkkailla Häntä. Vertausten avulla ihmisiä johdatettiin asiaan. Kaikkia vertauksia eivät kaikki kuitenkaan ymmärtäneet. Tarkoituksena oli herättää ihmiset ajattelemaan asiaa. Ne, jotka eivät halunneet ymmärtää, eivät sitä ymmärtäneetkään. Vertaukset eivät auenneet heille.

Sana, joka on suomennettu sanalla vertaus, voidaan suomentaa tilanteesta riippuen hieman eri tavoin. Yleissanana vertaus on hyvä. Mutta jossain yhteyksissä se voitaisiin suomentaa myös sanoilla kertomus, satu, sananlasku tai arvoitus. Varsinaisessa vertauksessa kerrotulla asialla ja tarkoitetulla asialla pitää olla jonkinlainen yhteys.